

EGYESÜLETI

ÉRTESÍTŐ

Kiadja: A Magyar Csendőrök Családi Közössége — Cleveland, Ohio, USA.
1962. Május — Chartered July 14, 1958. B. 56-940. — 3. Szám

• HIVEN • BECSÜLETTEL • VITÉZÜL •

TESTÜLETÜNK TÖRTÉNETE

„Múltak hagyományain épül fel a jövő”...

Idősebb Bajtársainknak emlékeztetőül, a fiatalabbaknak tájékoztatóul, az alábbiakban foglaljuk össze immár több, mint 80 éves Testületünk történetét, világhírességének okait, szervezetét és jellegzetességeit.

Ezt azonban főképpen azért tesszük, hogy minden erre vonatkozó könyv és segédlet feltételezhető megsemmisülése folytán az említetteket, — mint azokat még magunkban hordozó élők — a fenti jelmondatra való hivatkozással, lapunk hasábjain az utókor számára átmenthessük. S mivel emigrációban élő Bajtársaink a trianoni időkben Testületünknek mind tényleges tagjai voltak, ismertetésünk súlyát annál is inkább az 1881 - 1918 közötti időszakra helyezzük, mert Testületünk oly kitűnően bevált ősi alapszervezetében és szolgálat teljesítési rendszerében, — gazdasági-, az idők kívánta fejlődést szolgáló nyomozó-, híradó- és közlekedési szervek felállításán kívül — a trianoni időkben érdemleges változás nem történt.

Bárha ebbeli ismertetésünk néhai dr. Preszly Lóránt ezds. bajtársunk 1920-ban megjelent ily tárgyú könyvén és régi településű őrökön olvasott egyéb régi könyveken alapul is, azt ezek hiányában mégis pusztán csak ezekből eredő emlékezetünkből állíthattuk össze s ha ehhez Egyesületünk, egyben Testületünk korban és belépési időben legidősebb 4 tagjának előzetes hozzászólását is kértük, — akiknek értékes támogatását itt is háltasan megköszönjük, — munkánkba apróbb téves adatok mégis kerülhettek. Ezekért olvasóink megértő elnézését, Testületünkben már 1918 előtt is szolgált többi Bajtársunkat pedig arra kérjük, hogy a tévedésekre rámutató, valamint a közlötöket az említett idősakra érdemlegesen kiegészítő, feltétlenül helytálló esetleges adataikat a szerkesztő bizottsággal mielőbb közölni sziveskedjenek, hogy azokat lapunknak egy későbbi számában együttesen összefoglalva, helyesbítés, illetve kiegészítés gyanánt szintén közölhessük.

A febr. 14-iki csendőrnapot — Testületünk fennállásának 50-ik évfordulója óta, a Kormányzó Úr akkor kiadott legfelsőbb rendelkezése alapján — annak emlékére ünnepeljük, hogy 1881-ben az akkori uralkodó, I. Ferencz József ezen a napon szentesítette (*) azt az azévi III. tc-et, mely a közbiztonsági szolgálat ellátására — az Erdélyben már meglévő és ott

(*) Az említett tc. — nagy és boldog időkre emlékeztető — akkor szokásos szentesítési záradéka szövege szerint a következő volt:

„Mi I. Ferencz József, Isten Kegyelmeiből Ausztria Császára, Csehország Királya, stb., stb. . . és Magyarország Apostoli Királya, kedvelt Magyarországnak és Társországnak hű Főrendei által Elénk terjesztett ezen Törvényt helyesnek, kedvesnek és elfogadottnak vallván, Királyi Hatalmunknál fogva ezennel Szentesítjük és azt mind Magunk megtartjuk, mind mások által megtartandjuk.

Kelt Bécsben, 1881. év február hó 14-ik napján.

Tisza Kálmán sk.

Ferencz József sk.

"m. kir. erdélyi csendőrség" elnevezés alatt már több, mint 10 éve működő ugyanilyen intézmény kiterjesztéseképpen — "m. kir. csendőség", illetve "m. kir. horvát-szlavon csendőrség" elnevezés alatt, egész Magyar- és Horvát-Szlavon ország területére egy katonailag szervezett őrtestület felállítását rendelte el.

Magyarországon ugyanis abban az időben — tehát 1867 és 1881 között — csak az egyes vármegyék szolgálatában álló un. pandurok látták el a közb. szolg-ot, akik azonban csak polgárilag voltak szervezve, vármegyénként más és más eljárási szabályok alatt állottak, a másik területére át nem léphettek, s ott nem működhetek. Ráadásul kiképzésük is gyenge volt, s nem egy esetben összeköttetésben állottak a Magyarországon akkoriban garázdálkodó un. szegénylegényekkel, Rózsa Sándorral, Angyal Bandival, Sobri Jóskaival... Ily megkötöttségek, hiányosságok és beállítottságok mellett közb. szolg-ot eredményesen ellátni azonban seholy világban nem lehet.

Mindezekkel szemben Erdélyben már több, mint 10 év óta működő, katonailag szervezett, egységes irányítás alatt álló, s igen jól képzett m. kir. erdélyi csendőség az ottani igen nehéz terpeviszonyok és lakatlan havasok ellenére is kitünően bevált. Érthető tehát, ha mindez Tisza Kálmán akkori miniszterelnököt arra készítette, hogy egy olyan törvényjavaslatot kezdeményezzen, mely ezt az intézményt az egész országra kiterjeszti.

Testületünk valódi szülőhazája tehát Erdély, honnan a történelem folyamán oly sok szép és jó szállt az országra. Ottani születési ideje pedig az 1867-es kiegyezést közvetlen követő évekre esik, aminek tehát ily értelemben nemsokára 100-ik évfordulóját ünnepelhetjük.

Ezt az egész országra történő kiterjesztést természetesen nem lehetett márol-holnapra végrehajtani, éppen 3 esztendőbe tellett tehát, míg az Erdély felől nyugatra történő haladással és — 1-1 évig tartó előkészítő szervezés után — évenként 2-2 kerület felállításával az ország nyugati határait is elérte. Így ennek során — a már meglevő erdélyi csendőséget kolozsvári I. kerületnek nevezve —

1882. jan. 1-én a szegedi II. és a bpesti III.,

1883. jan. 1-én a debreceni IV. és a pozsonyi V.,

1884. jan. 1-én pedig a kassai VI. és a székesfehérvári VII. kerületek kezdtek meg működésüket úgy, hogy az ezen évekre virradó Szylveszter éjszakákon pontosan éjfélkor megnyiták az ujonan felállított őrsök lakatnyáinak kapui, honnan a szélrózsa minden irányába kivezényelt kakastollas járőrök vitték szét ezt az új közbiztonságot.

A Horvát-Szlavon csendőség 1881-ben történt előzetes szervezés után 1882. jan. 1-én kezdte meg működését, melynek tagjai azonban csak horvát-szlavon származásúak lehettek, s szolgálati nyelve is a horvát volt.

Mind a 6 új magyarországi kerület szervezési előmunkálatait és felállítását az erdélyi csőség pk-a, Török Ferencz örgy. végezte, így testületünk egész országra kiterjedő felállítása — a törv. javaslatot kezdeménye-

ző és a szentesítéskor ellenjegyző Tisza Kálmán miniszterelnök mellett — az Ő rendkívüli szervezőképességet, páratlanul odaadó kötelességteljesítést és a legnagyobb puritánságot jelentő nevéhez fűződik.

A későbbiekben az egész Erdélyt magába foglaló tul nagy kolozsvári kerület kettéosztásával 1908-ban a brassói VIII., majd az egész Duntántulra kiterjedő székesfehérvári kerület kettéosztásával 1918-ban a szombathelyi IX. kerület létesült. — Magát a Cső. Fel-seget "A magyar Szent-Korona országaihoz tartozó csendőség felügyelője" elnevezés alatt csak 1902-ben állították fel, melynek első felügyelője — akkor már mint altbgy. — a testületet felállító Török Ferencz lett, ki azonban említett egyénisége folytán eme tisztsége mellett egyúttal továbbra is a H.M. csőség-i osztályának is vezetője maradt, így a Cső. Fel-ség személyileg csak a későbbi idők során lett — a H.M. és a B.M. mellett — testületünk 3-ik kp-i vezető szerve-

Ily kitünő szervezés, felépítés és hozzáértő vezetés mellett a már működő kerületeknél, majd az egész országban a közb. viszonyok rövid néhány év alatt az elérhető legjobbak lettek, alig 1 évtized leforgása után pedig testületünk kifejezetten világhírességre tett szert. — Külföldi országokból egyre-másra jöttek bizottságok a működés tanulmányozására, de testületünk hírneve továbbra is egyedülálló maradt. Mert bárha ezek a bizottságok testületünk szervezeti és szolgálati szabályait saját hazájukban való meghonosítás céljából szabadon tanulmányozhatták is, a hírnév legfőbb okát és titkát már nem tudták magukkal vinni és otthon leutánozni.

Testületünk kitünő hírének legfőbb oka és titka ugyanis maga a magyar csendőr volt... Az a magyar csendőr, akinek katonai és emberi erényekben egyaránt gazdag fajtáját csak a Hadak Utján fekvő Kárpátok koszoruzta 1000 éves ősi magyar Föld tudta kitermelni és erre a szolgálatra leutánozhatatlanul alkalmassá tenni.

Ércbeöntött legendás alakja, méltóságteljes komoly megjelenése és viselkedése már külsőleg is lenyűgözően juttatta kifejezésre, hogy Ő — mint Szut-unk mondta — az államhatalom képviselője és a törvény őre... Eljárása olyan volt, mint maga a törvény, szigorú, de igazságos, ki üldözte a rosszat, de értékelte a jót, mint ahogy őt is szerette és becsülte mindenki, aki a törvényt tisztelte, s az előirt erkölcsi rendet maga is kívánta...

Harcban rámenős, bátor katona, szolgálatban kötelességtudó talpig férfi, bajban a lakosság oltalmazója, elesettek gondozója, kinek egyszerű katonazubbonya alatt ott dobogott az, mi az embert az emberi névre méltóvá teszi. — a Sziv... Külön csendőr erények fejlődtek ki, melyek más emberben is meglehettek ugyan, de nem állt módjukban azokat gyakorolni is, míg a csendőrnek ezek tulajdonai kellett legyenek. Ilyenek voltak a pártatlanság és igazságszeretet, az önzetlenség és megvesztegethetetlenség, a bajtársiasság és hivatás-szeretet...

Magánélete szolgálati feladataival párhuzamos, mert aki másoktól törvénytiszteletet és erkölcsösséget kíván, annak elsősorban magának kell példát mutatnia. Élettársát és szórakozásait is meg kellett tehát válogatnia,

1881
1876
=5

s aki mindezen kívánalmaknak nem tudott megfelelni, az nem lehetett, illetve nem maradhatott a testület tagja... Kifejezett erkölcsi testület voltunk tehát, mely e tekintetben — különösen faluhelyen — közvetlenül a papság után következett.

Az áldott magyar föld és az azzal összenőtt földműves szülőktől származó, s ott született magyar csendőr volt tehát testületünk világhírességének legfőbb titka... Vannak dolgok — rendszerint művészeti dolgok — melyekre születni kell, s mivel az ily születési adottságokat sohasem lehet más emberekre és más országokba átplántálni, testületünk híressége is mindvégig egyedülálló maradt.

A hirnév második oka a testület **katonai szervezettsége és jellege** volt, melyeknek a Ktbt-k-ben és a fegyelmi szabályokban megnyilvánuló ereje — úgy a kötelességteljesítés feletti örökös, mint a személyi védelem tekintetében — egyaránt kitűnően simult úgy a testület széttagoltságához — mely végeredményben 2 fős járőrökben nyilvánult meg — mint ahhoz, hogy ezeknek a járőröknek elhagyatott, sőt sokszor lakatlan tereprészeken kellett portyáznia, hol a bűnözők támadásainak fokozottabban voltak kitéve, de amelyek ellen a katonai törvények őket egyrészt fegyverhasználatra jogositották, másrészt támadóik szigorubb megbüntetése által fokozottabban védtek.

A híresség harmadik oka a szervezésnek abban a roppant szerencsés voltában rejlett — amit a kiterjesztést elrendelő törvény is kifejezésre juttatott — hogy testületünk működési területéből a faluk és tanyák lélektani, erkölcsi és bűnözési viszonyaitól oly annyira elütő — s így az azok világából származó csendőr számára is teljesen idegen — a népi jelleg szempontjából sokszor már kevert, műveltségi szempontból pedig feltétlen vegyes lakosságú városok kül-és belterülete teljesen ki volt zárva. S ha kivételesen előfordult is az, hogy egyes kisebb városokban testületünk látta el a közb. szolg-ot (így Késmárk, Lócse, Igló, Rozsnyó, stb.), az csak az illető város kifejezett óhajára és költségére történhetett.

Testületünk sohasem tudott volna a hirnévnek oly magas fokára emelkedni, ha — katonai szervezettségéről és jellegéről természetesen lemondva — a nagyobb városok forgatagában és bünfészkeiben is el kellett volna lássa a közbiztonsági szolgálatot.

Végül testületünk hírességének negyedik okaként a **megelőző szolgálatot** kell emlitenünk, mely — hasonlóan a jó doktorhoz, ki igazi hivatását nem a megtörtént betegségek gyógyításában, hanem azok megelőzésében látja — abban nyilvánult, hogy napszaktól és időjárástól függetlenül az őröknek még akkor is járőröket kellett kivezényelniök, ha azok semmiféle bűncselekményről, vagy balesetről sem értesültek, mely járőröknek egy meglazult hidkarfától és ki nem separt kéménytől kezdve, egészen a szokásos bűnözők megfigyeléséig semmi sem kerülte el figyelmét.

Meg nem történt esetekről nem lehet statisztikát vezetni, sohasem derülhetett tehát ki, hogy a szolgálat teljesítésnek ezzel a rendszerével

hány bűncselekményt és balesetet akadályozott, s ezzel hány emberéletet és mennyi vagyont mentett meg a csendőr... Az azonban bizonyos, hogy ha valahol az **előfordult** bűncselekményekről és balesetekről a lakosság arányszámát is figyelembe vevő világ-statisztikát készítettek volna, akkor — ha egyes hűvös véralkatu és tul józan életmódu népek miatt a bűnesetek tekintetében esetleg talán nem is, de — a balesetek tekintetében **feltétlenül** a legjobb helyen szerepeltünk volna, hiszen emigrációs életünkben a befogadó országok közbiztonsági szerveinél a megelőző szolgálatnak csak — ennek megfelelő részleteredményeket hozó — szórványos megnyilvánulásait látjuk.

(Lapunk következő számában testületünk szervezetét, az egyes szervek feladatait, fegyverzetét, felszerelését és ruházatát, nov-i számunkban pedig sajátosságait, a trianoni időszakot, s hőseinkről szóló megemlékezést fogjuk tárgyalni.)

*

EGYESÜLETI-BESZÁMOLÓ

Tevékenységünk.

Ez évben febr. 14-e a hét közepére esett, így a hagyományos ünneplést a megelőző szombat, 10-én tartottuk meg.

Az asztalokat virággal díszítették a rendezők, a színpadot egyik oldalon az elnökünk felesége által precízen kidolgozott, méter magas nagy magyar címer, a másik oldalt pedig a sokoldalú B. Tamáska bajtársunknak egy tollas-kalapos csendőrt ábrázoló remek mellkép akvarellje ékesítette.

A családtagok és barátaink körében elfogyasztott izletes vacsorát változatos műsor — zene, ének, szavalat, stb. — előzte meg. Ennek első számaként az elnökünk köszöntötte a megjelenteket, köztük a MHBK. csoportvezetőt, majd felolvasta a főcsoportvezető ez alkalomra küldött üdvözlő sorait.

Az ünnepi beszédet a Pittsburghból meghívott, a szibériai fogolytáborokat és az ÁVH. kínzásait átszenvedett B. Tamáska bajtársunk mondta, amelyik ezért a szokott méltatásoktól eltérő, szomorúan érdekes és szívhezszó volt. Idézünk belőle:

„... Összejöttünk emlékezni arra, hogy csendőrök voltunk, azok vagyunk és maradunk is szívünk utolsó dobbanásáig... Ezen a napon, mint valami vetítővászon, a Csendőrnepok egész különleges sora jelenik meg előttem. Jó emlékezni, mert az ad hitet és erősíti meg a reményt!... Melyik Csendőrnepot idézzem?... Azokat-e, amikor pompás díszben, a büszkeségtől csillogó szemmel meneteltünk templomainkba a lobogó, címeres zászlókkal díszített laktanyákból, utána földet rengető tiszteletadás a legidősebb előljárónak, majd a díszbéd meleg, bajtársi hangulatban?... Vagy álljak meg egy havas, sáros lövészároknál, amelyikben már 3 napja tartja a vonalat a többszörös tulerővel szemben egy felszakasznyi bátor csendőr... éhségtől és fáradtságtól beesett arccal... szemük az ellenségén...

csak egy pillanatra tudnak emlékezni az elmúlt szép Csendőrnapiakra? ... Vagy emlékeznek egy még szomorubb képre ... az emberi roncsok hosszú ... sorára, honvédek, csendőrök vegyesen, kiket kopott, rongyolódott egyenruha takar ... éveken keresztül hajszolva a lélekölő, testet pusztító, embertelen munkára, valahol Szovjet-Oroszországban, vagy a szibériai zord, havas, jeges tájakon? ... Vagy arról beszéljek, amikor a nyirkosságtól csepegő, levegőtlen, sötét pincezárkában, összebilincseltek kezekkel, lábakkal a földön ülve, a régi díszmenetek büszke dobbanásait ÁVH-s kopók gumibotjának tompa ütése hozták emlékezetünkbe? ... S most itt a szabad világban, a szürke hétköznapi munkájából kikapcsolódva ... emlékezve ünnepelünk! ... Tudom, minden bajtárs tele volt örömmel és büszkeséggel, mikor először tette fejére a kakastollal díszített csendőrkalapot, mely tekintélyt parancsolt a kívülállók felé, de a lelkükben egy életre szóló komoly fogadalmat jelentett! ... Most mi itt szabadon ünnepelve, — mert a gondolat előtt nincs akadály, — szállunk annak szárnyán haza, s azt csak a sok könnyel és vérrel öntözött drága Hazánk határán, a Kárpátok koszoruján pihentetjük meg ... A harctereken, fogolytáborokban, a bitófák és kínzókamrákban meghalt hős Bajtársaink szelleme visszajár közénk és kérde tőlünk: mit tettél ott Nyugaton a Hazád érdekében? Mivel segítettél letörülni az özvegyek és árvák könnyeit? ... A kézen, lábon bilincsből szenvedő rab-bajtársaink fájdalomtól elaléltnak mondogatják, hogy nem kell a reményt feladni, hiszen vannak bajtársaink szabad országokban, akik ki fogják nyitni dohos zárkánk vasajtáját! ... Szálljon tehát magába mindenki ... mi jót, nemeset tett eddig, hogyan nevelte gyermekeit, s felkészült-e a jövőre? ... Mert mindenről egyszer számot kell adni ... Ne maradjanak ezek a kérdések válasz nélkül a jólét, könnyű feledés, vagy elfásultság miatt! ..."

Ezton is köszönjük Bajtársunknak, hogy ilyen értékes beszéddel emelte az estünk ünnepélyességét.

Vacsora után a szereplők közkívánatra újabb számokkal kedveskedtek a közönségnek. — A bemondó szerepét agilis titkárunk látta el.

Buffalóban élő bajtársaink teremhiány miatt csak márc. 24-én tarthatták meg családtagjaikkal és barátaikkal együtt a változatos műsorral és vacsorával egybekötött Csendőrnapiot. Baráti meghívásukra a kanadaiakat 2, a clevelandiakat 3 bajtárs képviselte, a MHBK. képviselőjében pedig az ottani csoportvezető, Havas Vilmos vk. alez. bajtárs jelent meg, aki a műsor keretében felolvasta az USA. főcsoportvezető üzenetét és üdvözlését.

Az ünnepélyen az ott élő csendőrbajtársak legidősebbje, v. Haraszthy István alez. egy kitűnően előadott és nagy felkészültségről tanuskodó átfogó beszédben ismertette a mai, túl sok reménnyel nem kecsegtető, de azért előbb-utóbb leszámolásra vezethető, tehát nem egészen kilátástalan világpolitikai helyzetet. Lebilincselően érdekes előadása nagy hatást tett a jelenlévőkre, kiket beszéde végén arra kért, hogy legyenek továbbra is

lelkes tagjai az egyesületünknek, a Felszabadító Bizottságnak és a MHBK-nek. — Részleteket a következő számunkban hozunk.

A testvéri, magyaros fogadtatásért, a felemelően kedves emlékü, hangulatos estéért ezton is köszönetünket fejezzük ki buffalói Bajtársainknak, köztük F. M.-nak, mint aki a rendezés munkáját végezte.

Március 15-én a M.F.B. — amelyiknek társegyesülete vagyunk — ifjusági csoportja által rendezett, Clevelandban a legnagyobb szabású hazafias ünnepségen vettünk részt, illetve abba kapcsolódtunk be.

A csak nemrég alakult csoport, amelyik hivatva lesz az idősek munkáját átvenni, célkitűzéseit folytatni, minden dicséretet megérdemlő, minden számában lelkesítő, gazdag műsorral lepte meg a többszáz főnyi közönséget.

Az évi r. közgyűlésünket ápr. 29-én tartottuk meg, amelyen az elnökünk részletesen beszámolt a m. évi tevékenységünkről, eredményeinkről, elismeréseinkről. Ennek keretében köszönetet mondott a tisztségviselőknek és az egyes bizottságoknak a kifejtett munkásságukért. Majd ismertette a további terveinket, köztünk a legfontosabbat, a segélyezés szükségességét, amit a köszönőlevelek igazolnak, s amelyik a m. évben már megközelítette az 1000 \$-t.

Utána az egyes bizottságok számoltak be a hatáskörükben végzett munkáról, majd megejtettük az alapszabályok szerint az új választásokat. A fogadalmatétel után tárgyaltuk a beérkezett alapszabály-helyesbítő és egyéb javaslatokat. Elhatároztuk, hogy a Hősök Napján a MHBK. által rendezendő ünnepségen veszünk részt.

A közgyűlés 3 és fél órai eredményes tárgyalás után ért véget.

A májusi "Pöttyös Bál"-ról a következő számunkban adunk leírást.

★

RIPORTER VOLTAM A M. KIR CSENDŐRSÉGNEL.

Irta: Marschalkó Lajos.

Az ember visszanéz valahova messze Debrecenbe, a nagyerdői akácok, vagy a Simonffy utcán viruló kannák közé, aztán eszébe jut az ifjonti ujságíró mult. S ha megszokta, hogy ne legyen hű, vagy büszke semmire, akkor mégis csak azt mondja: büszke vagyok arra, hogy csendőrségi riporter lehettem egy vidéki városban.

Persze ez nem volt olyan egyszerű, mert mikor még az irodalmi csokornyakkendőt hordtuk és nem az emigráns sorsot, akkor a 2 szakma szigorúan egybe tartozott. Debrecen sz. kir. városban előbb rendőrségi riporternek kellett lenni, hogy úgy melleleg megkereshessük a csendőr nyomozó-álosztályt is.

Az ifju riporter a "Hajduföldtől", vagy valahonnan átlépte a "csendőrségi palotá"-nak csufolt egyszerű, világos és szanatóriumi tisztaságu új épület küszöbét, s akkor tanult meg valamit, amit az idők végtelenjéig

úgy fognak hívni: hűség, becsület, magyarság, egészséges szellem, népi rend, törvény. Mindent együttvéve: Magyar Királyi Csendőrség!

Senki se haragudjon meg érte, ha az emigráció megszépítő messzeségéből megvallom: én bizony nem is annyira a tiszt urakat tiszteltem, akik persze szintén kiváló emberek voltak, hanem azokat a fiatal próbacsendőröket, nagybajuszu őrmester urakat és ezüstöshaju tiszthelyetteseket, akik a magyar földműves minden nagyszerű és utolérhetetlen intelligenciáját, konstruktív rendszeretét és népiességét képviselték a kakastollas csákó alatt. Ott a debreceni csendőr nyomozó-álosztályon, ahol szerdánként megjelentünk egy kis szenzációhajhászatra, P. őrnagy ur, vagy K. százados ur Te-nek szölyította a vidéki riportert, akinek ugyanígy joga volt visszategezni öket. De bizony F. tiszthelyetteset sohasem szölyítottam én másként, mint a legnagyobb tisztelettel "tiszthelyettes uram"-nak.

Az aztán megint más kérdés volt, hogy minden tisztelet ellenére tiszthelyettes uram semmiféle szenzációt sem volt hajlandó elárulni a süvölvény riporternak, amit az őrnagy ur nem engedélyezett. Vagy van szubordináció, vagy nincs. Hát volt! A sértődött riportert néha megütötte a guta, néha elátkozott minden titoktartást, de aztán a végén őszinte csodálattal hajolt meg e paraszti észjárásu Scherlock Holmesek szakmai tudása és zsenialitása előtt.

Bizony-bizony az ottani rendőrfőtanácsos ur, aki ha kiváló rendőr is volt, mégis mikor már sehogyse boldogult detektivjeivel valami tulbo nyolult gyilkossági ügyben, akkor a Méliusz-térről egy kis vendégsze-replésre átkérte a csendőrnnyomozókat. Azok aztán jöttek is mindenféle masinával, fényképezőgéppel, ujjlenyomatot készítő ravasz szerszámokkal és gipszbe öntötték azt a bizonyos nemlétező lábnyomot oly tökéletesen, hogy megirigyelhette volna tőlük a Scotland Yard legöregebb rókája is. Elég rövid rendőri riporteri pályafutásom alatt legalább 3 olyan "nagy" gyilkosságra emlékszem, amelyeket csendőrök nyomoztak ki Debrecenben.

A legendás amerikai sheriffek és a kanadai lovascsendőrség remek katonái alig-alig versenyezhettek volna ezekkel a kakastollas öreg legényekkel, akikről oly sok szemét-hazugságot terjesztett a "demokratikus" sajtó. Hát persze hogy terjesztett, mert amíg a csendőrijárőr lovainak patái kopogtak a falusi makadám uton, addig nem volt kommunista bitang-ság. A moszkvai agitátort, a Jehova Tanúi lázító mezitlábás apostolát úgy fogta nyakon 24 órán belül K. tiszthelyettes uram, mint egy öreg daxli a rókát.

Ma persze azt mondják, hogy ez "nép-ellenes" magatartás volt, mert hát a csendőr feljelentette a komádi-i uzsorást, aki 120%-os zöld-hitelt szedett — mint ma mondanák — a szegény paraszttól. — A csendőr ott volt a falun, s ha a lovasjárőr végig haladt a kertek-alján, akkor nem félelemmel, hanem jó barátként köszöntötte a falusi napszámos. Nem lesütött szemmel, s nem félve, mint most az ÁVH. cigány-pribékjeit. A csend-

őrtől csak a betyárnak, a bünözőnek, s a lopakodva surranó kommunista agitátornak kellett félnie. Itt-ott pedig a falu bővérü korhelyeinek is, akik Egyeken, vagy Tiszafüreden egy savanyu-vinkós báli-hangulatban a bál-teremben leütötték a villanykörtét, vagy a petróleum-lámpát, vagy beszúr-ták a bicskát az asztalba: "Aki legény, vegye ki! Ma piros vérben fürdik valaki!"

De bizony a vérben fürdésből semmi sem lett. Egyszer véletlenül magam láttam, amint így egy báli hangulatban jó 150 főnyi verekedő legény közepén megjelent a 2 tagu csendőrijárőr. Nem szembe szegeztek a szuronyt a megvadult fiatalokkal, mert hát a puska — különösen, ha illetéktelen nyul hozzá — könnyen elsülhet. Csak úgy a puska-tusát for-dították szembe egy kicsit a részegekkel, ami szabályaik szerint — mint "enyhébb eszköz" — a verekedők szétválasztásánál meg volt nekik en-gedve.

Azanyátok! — mondta foga közül az őrmester ur, s 2 perc mulva olyan demokratikus rend volt ott, hogy a texasi cow-boyok között megiri-gyelhette volna a világhírü sheriff is. Nem folyt vér, nem tört csont és a végén a 2 harcias párt vezére még meg is köszönte az atyai "közbelépést", s akta, vagy jelentés sem igen lett az ügyből.

A csendőr néha elintézte a mások aktáját is. A debreceni rendőr-kapitánynál egyszer csak jelentkezett a hajduhadházi tiszthelyettes-ör-sparancsnok:

— Tisztelettel kérdem kapitány urtól, vannak-e kinyomozatlan bün-esetei?

— Hát persze hogy vannak! Hogyan is ne lennének!

Tiszthelyettes uram lemutatott a Kossuth utca 20. alatti rendőrségi épület udvarára:

— A tettesek lent állnak az udvaron!

Csak úgy magánszorgalomból összeszedett egy nagy betörő-és tolvaj-bandát, amelynek tagjai az ő körzetében éltek, de a városban követték el betöréseiket.

Manapság szívesen írják meg a csendőrörről az odahazai és idekinti marxisták, hogy a feudális uralkodó osztály "erőszakszerve" volt. És itt van a hazugság, vagy a féligazság, mert a csendőr esküjéhez híven csak a mindenkori kormányok rendelkezéseit teljesítette, ha néha oly szolgál-tokra is igénybe vették, amelyektől pedig ezt a nagyszerű és pártatlan tes-tületet meg kellett volna kimélni.

1927-ben a tarpai időközi választáson a főszolgabíró nem találta "ér-vényesnek" ujságírói igazolványomat, így egy tisztességben megöszült öreg tiszthelyettes kíséretében el kellett hagynom a választási kerületet.

Együtt bandukoltunk a Tisza hidig, hol a kerület határa volt. S mig kiöltöttük nyelvünket a forró nyári napsütésben, csendben beszélgettem az

én feledhetetlen csendőrkisérőmmel. Ez az egyszerű ember, ki — mint mondta — nem az Eszterházy palotában, hanem egy kis falusi zsupfedeles házban született, nemcsak meglepő tudásról, intelligenciáról és olvasottságról tett tanúságot, hanem már akkor tisztán látta, hogy mit jelent a bolsevista veszély és a csehek, ukránok, oroszok világhódító tervei.

Valahonnan a Kárpátalja hegyei ködlöttek akkor a tarpai égen át, s ott már Sztalin ötödik hadosztálya készült a nagy rohamra Magyarország ellen.

— Na, Isten áldja tiszthelyettes uram! — mondtam kezet rázva vele a Tisza hidon. S azt hiszem akkor kötöttem én végleges szövetséget a m. kir. csendőrséggel.

Egyébként nekem irhat, beszélhet a m. kir. csendőrség ellen a bolsevi ki propaganda és a megtévesztett fiatalság azt, amit akar. Mert én olyan népszavazást láttam a csendőrök mellett, amilyent még nem ért meg a világ egyetlen testülete sem.

Haditudósítók lettünk, midőn 1938-ban a bécsi döntés visszajuttatta Magyarországnak a keskeny felvidéki határsávot. Akkor már mint a Függetlenség munkatársa vettem részt a bevonuláson. Vezekényben, Nagysurányban, Léván és a Garam-menti falvakban láttuk mindenütt, hogy könny-és virágos fogadta a bevonuló m. kir. honvédség katonáit. Virágot szórtak a lányok. Zúgtak a harangok. Huzta a falusi banda és felszabadultán, boldogan ünnepelt a nép. De még mindig nem ez volt az igazi. A gyalogság, huszárság és tüzérség diszmenete már lezajlott egy-egy falu, vagy város főterén. És akkor a végén megrendült a föld. Mert a legvégén mindig a kakastollas század következett. Öreg tiszthelyettes és őrmester urak, próbacsendőrök kakastollasan vágták a diszlepést. S akkor elszakadt a tüzoltók kordon kötele!!!...

Éljen a magyar csendőr! — ölelték, sirták körül a daliás kakastollásokat a felszabadított országrész magyar parasztjai és proletárjai. Hiszen a hadsereg "csak" a magyar hatalom képviselője volt, de a m. kir. csendőr — és ezt jól tudta a nép — a polgári rend, a nyugalom, a biztonság és a nemzeti jogállam katonája.

Mikor Nagysurányban kiléptünk a haditudósító század autóbuszából, a dübörgő csendőr-diszmenet láttán őrjöngve ugrált a faluszéli cigány:

— Iljenek a sip magyar csendérek! Iljenek a sip magyar csendérek!

Az öreg nagysurányi gazda csak úgy foghegyről odaszól neki:

— Marha vagy cigány. Téged ez is úgy elnadrágol, akár a cseh zsandár.

— Igen ám — mondta a cigány — de ez már úgy fog verni, mint azs idesapám!

Utoljára akkor láttam őket, mikor 1944. december 7-én megérkezett Budapestre Vöröss Lajos árulásának és a kisköszegi frontáttörésnek hire.

Budapest bekerítés előtt állt, s az emberek azt mondták: minek harcolni tovább? — Az én halhatatlan mártir főszerkesztőmmel, vitéz dr. Kolosváry-Borcsa Mihállyal akkor vettük az utolsó bucsut Budapesttől, Budavárától. Az alagut előtt megállt az autó. A Hunyadi János utról egymás után kanyarodtak le a kerékpáros csendőrszázadok. Talán egy egész ezred is volt ez. Tábori öltözetben, harcra készen. Csepelt már megközelítette a muszka, de itt a Lánchid és az alagut torkolatánál még büszkén zengett az ének:

Pajtás! Még 5 perc az élet!

Öt perc! És nincs tovább!

Talán nem csalódom, ha azt hiszem, hogy több ezer magyar csendőr halt hősi halált Budapest védelmében. S ha ezek a hős ezrek nincsenek, akkor 1944 karácsonyán Budapesttől a La Manchig tör Malinovszki marsall, s akkor ma sarló-kalapácsos vörös zászló leng a Vatikán ormán.

Azután már csak az emigráns krónikában hallottam róluk. Valaki feljegyezte, hogy 1945 májusában, mikor már minden elveszett, talán utolsó szolgálatát teljesítette a m. kir. csendőrség. A Spital am Phyrni zárda pincéje előtt a kakastollasok őrizték a Magyar Nemzeti Bank aranykincseit, devizáit és 2 milliárd pengő értékű bankjegy készletét. S a parancs úgy szólt, hogy azt, ami a nemzeté, az élet árán is meg kell védelmezni.

A Nemzeti Bank igazgatóinak jóvoltából az US. Army hamarabb ért Spital am Phyrnbe, mint a muszka hadsereg. Patton generális, az utolsó napnyugati lovas, az USA. hadseregének ötcsillagos tábornoka maga sietett a helyszínre, hogy a bolsevikok elől megmentse a magyar nemzet utolsó értékeit.

A pince bejáratánál azonban ott állt a magyar kakastollas csendőr. Talán éppen valamelyik tiszthelyettes, vagy őrmester uram, akit fentebb említettem. S mikor jött a győztes, a nagy csaták hőse, Amerika ötcsillagos generálisa, a csendőr őrség mellének szegezte a hires, vékony csendőr szuronyt:

— Allj! Ki vagy!? — hangzott magyarul a kérdés.

S Patton generális, a páncélos huszár, a Teddy Rooseveltek utódja, véres csaták hőse és diadalmas vezére, tisztelgett a magyar csendőr-tiszthelyettes előtt.

— Ezek katonák! — mondta kíséretének. — Ez a hűség! Tanuljatok tőlük!

És aztán ő intézkedett, hogy a Magyar Nemzeti Bank kincseit vigyék Frankfurtba.

A végén aztán még egy generálissal találkoztam, Münchenben a MHBK. hősi ünnepén. Az öreg Friessner vezérezredes, aki 1945 telén és tavaszán utoljára parancsnokolt a német-magyar szövetséges hadseregek fölött, mint a Südost Armee vezetője, a bajtársi emlékek közepette szinte könnyes szemmel mondotta:

— Sok mindent felejtettek és kell felejtenünk. De sohasem felejtetem el az én magyar csendőreimet. Higgyék el nekem — meine Herrn — nekünk is voltak katonáink, a Wehrmacht, a Waffen SS. hősei, de ha nekem csak 50.000 magyar csendőröm van, akkor ma sem Önök, sem mi, sem Európa nincsen ott, ahol ma vagyunk.

A győztes és a legyőzött hadvezér — ime — így formálták ki a m. kir. csendőr és a magyar csendőrség szobrát. S én hiszem, hogy még eljön a nap, mikor valahol Budán, vagy a Csepel sziget sarkán bronzba öntve is ott fog állni ez a szobor. Kakastollasan, lóháton, vagy gyalog, de mindig úgy, mint a hűség és becsület, az igazi magyarság és a teljes népiség nagyszerű szobra.

S mikor majd ismét Ő örökösök felettünk, akkor Magyarország újra a jogrend, a becsület és a hűség szabad hazája lesz.

★

A NYÁRI BUNDA ÉS A BRILLIÁNS GYŰRŰ.

1928. márc-ában a B.M. VI. a (rő-ségi) osztályától egy átirat érkezett a B.M. VI. b. (cső-ségi) osztályához, mely annak a kivánságnak adott kifejezést, hogy a nagyobb balatoni fű. helyek (*) — így Siófok, B-almádi, B-földvár és B-füred — fű. telepein a közb. szolg-ot a m. kir. cső-ség a nyári fürdőidény tartamára engedje át a m. kir. államrő-ségnek. A rő-ségi átirat 3 pontba foglalt indokolása legjobb emlékezetem szerint a következő volt:

1.) A m. kir. cső-ség mult századból eredő fegyverzete és felszerelése igen jól megfelelhet a faluk és tanyák világában, de nem a nagyobb modern balatoni fű. helyeken, hol az állig felfegyverzett cső. jör-ök azt a benyomást keltik a nyaraló közönségben, mintha ők valamely közbiztonságilag veszélyes helyen tartózkodnának.

2.) A nagyobb balatoni fű. helyek nyaraló közönsége jóformán 100%-ig Bpestről és az ország nagyobb városaiból adódik, kiknek intelligenciája, életszemlélete, szokásai és lelki beállítottsága egészen más, mint a faluk és tanyák lakóinál. Mindez a cső-ség tagjai számára idegen, míg az államrő-ség tagjai számára megszokott környezetet jelent.

3.) Tapasztalat szerint a fű. idény tartamára a nagyvárosok notórius bűnözői is a nagyobb balatoni fű. helyekre teszik át működésük színhelyét, kiket a cső-ség egyáltalán nem, az államrő-ség viszont annál inkább ismer.

Végül az átirat jelezte, hogy a VI. a. osztály a fű. szolg. ellátására megfelelő fogalmazói-és felügyelői karba tartozó tisztviselőt, őrs-és detektív személyzetet fog odavezényelni, kiknek működése azonban — az anyaközségek nélkül — kizárólag csak az említett fű. telepekre fog kiterjedni.

(*) Kevésbé közismert rövidítések: fű. = fürdő, jör = járőr, külmény = különitmény.

Az átirat vétele után a VI. b. osztály vezetője azonnal felrendelte az érdekelt szfhvári, szthelyi és pécsi kerpk-okat, mely módon létrejött bizottság az 1881. évi III. tc. határozatai alapján — mely Bpest, a thj. és rt. városok kül-és belterületét kivéve, az ország egész területét a cső-ség hatáskörébe utalta — egyhangulag a rő-ségi átirat elutasítása mellett foglalt állást, de egyben — hogy a rő-ség vitorlájából kivegye a szelet — a balatoni fű. szolgálat legmodernebb alapokra helyezését határozta el. Erre vonatkozó főbb irányelveket a VI. b. osztály adta ki, azoknak helyi viszonyok szerinti alkalmazását azonban már az illetékes sznypk-okra bízta, kiknek ezeket őrsönkint — illetve fű. külményenkint — a Szut-ban előirt különleges utasításokba kellett foglalniok, s azokat — úgy akkor, mint változtatás esetén később is — jóváhagyásra a B.M.-hez kellett felterjeszténiök.

A kiadott irányelvek alapján még az évben lekerült a fű. szolg-ot teljesítő jör-ök válláról a szuronyos puská és a járőrtáska, s azok a szolg-ot pisztollyal és gy. cső-karddal, a következő évtől kezdve pedig mindig vasalt nyári kamgarn ruhában és fehérkeztüsen látták el. — A fű. őrsökre a kerületek legjobb öpk-ai kerültek, a fű. szolg-ra vezényeltek pedig az öpk. képzőbe jelöltek soraiból voltak gondosan kiválasztva, s akik megfelelték, azok évről-évre ugyanoda voltak vezényelve, s ott ugyanabba a körzetbe beosztva. — A szolg-ot az egyes fű. telepeken még akkor is a területileg illetékes őrsöknek alárendelt külmények látták el, ha helyben őrs volt, melyek külön szhf-et vezettek, de a jör-öket szl. nélkül vezényelték ki. — Minden fű. telep körzetekre volt osztva, melyeknek mindegyikére — aszerint, hogy azok csak nappali, vagy éjjeli felügyeletet is igényeltek — 2-2, illetve 3-3 fő volt rendszeresítve, kik egymást 8 — nagy melegben 4 — óránként úgy váltották, hogy szolg-uk 3-3 napon belül mindig más és más napszakra esett. — Az így mutatkozó szükséglet adta aztán a külmények létszámát, mi nagyobb helyeken 30-40 között is mozgott, kiknek valamely vendéglő külön helyiségében volt az étkezés biztosítva. — Utóbbi helyeken a nyom. szolg-ot az anyaörsnek 1-1 már akkor (1928) polg. ruhába öltöztetett 2 fős állandó jör-e látta el, a siófoki strandon pedig a kabinlopások és az erk. rendészetbe ütköző cselekmények meggátlására weekend napokon 1 fő fürdőruhában teljesített szolg-ot, aki természetesen nem léphetett fel, hanem észleleteit a pénztárnál tartózkodó egyenruhás jör-rel közölte. — Akik a fű. szolg-ban jól megfelelték, azok hamarosan kerületi nyilvános, vagy okirati megdicsérésben részesültek.

Nagyon szép és sok elismeréssel járó volt a balatoni fürdő szolgálat. Mégis minden Kisasszony-napján égre emelt kezekkel és hála telt szívvvel gondoltunk Tisza Kálmánra és Török Ferenczre, mint akik testületünk működési területéből a városokat kihagyták. A fürdő-szolgálatnak ugyanis az alábbi árnyoldalai voltak:

1.) Az említett rő-ségi átirat 2-ik indokolása teljesen helytállónak bizonyult, mert ha a jör-ök könnyedén kerekedtek is felül a városi nyaraló

közönség sokszor körmönfont észjárásán és viselkedésén, azoknak fölényeskedő, elcelődő és okoskodó modorát már sehogyse szivlelték, s azon sokszor csak a legnagyobb önuralommal tudták magukat tultenni.

2.) A nyaraló közönségnek volt egy rétege, mely igen szerette és becsülte ugyan testületünket, de állandóan kiváltságokat kívánt magának. Kiváltságoknak azonban tömegek előtt nem lehet helye, mert a tömeg rögtön fellázad. Így az egyik v. állomáson egyszer megtörtént, hogy biztonság céljából a perron korlátjai mögé zárt tömeg "ha neki szabad, nekünk is szabad" kiáltással áttörte a korlátot csak azért, mert 1 valaki vonakodott a jör ezirányu felszólításának első szóra eleget tenni. — Így jóformán nap-nap mellett történtek surlódások, melyekről az 5 naponkénti helyzetjelentésekben az anyaörsöknek közvetlenül a kerpság-oknak kellett jelentést tenniök, honnan azok összesítve a B.M.-be mentek. — A jör-ök azonban oly udvariassággal párosult határozottsággal tudtak érvényt szerezni a törvény előtti egyenlőség elvének, hogy 7 évi ottani szolgálatom alatt egyetlenegyszer sem fordult elő, hogy eljárásuk kifogás tárgyává lett volna tehető, a velük szembehelyezkedőké viszont annál inkább.

3.) Testületünk — "jó bornak nem kell cégér" mondáshoz hiven — sohasem szeretett a sajtóban szerepelni, s legkevésbé annak "bravuros és szenzációs" nyomozásokról szóló hírei között. A bpesti 3-ad, 4-ed rangu sajtó azonban — legalább is balatoni viszonylatban — egyáltalán nem tartotta tiszteletben ezt a felfogásunkat, így gyakran jelentek meg abban erről szóló, de rendszerint kritizáló cikkek. Emigrációban élő Bajtársaink némelyike bizonyára emlékszik még arra az 1930-ban egyik bpesti képeslapban megjelent képre, mely egy fürdőruhás hölgyet ábrázolt, ki előtt zollstockkal a kezében egy csö. guggolt, alatta a felirással: "A siófoki strandon zollstockkal mérik az erkölcsöket a csendörök." — A képről rögtön látható volt, hogy az csak egy trükk-felvétel, mert az nem a siófoki strandot, hanem egy ismeretlen partrészletet ábrázolt, az azon szereplő csö. fekete nadrágban volt a hölgy bájosan mosolygott, holott egy erkölcsében megtámadott nő sohasem mosolyog, végül a fürdőruha szabályszerű volt, amin nem volt mit mérni. A megállapítás szerint a kép egy jókedvű társaság rendezésében egy magán-villa fővenyén készült, melyen a csö. szerepét egy karp. örm., a kalap szerepét pedig egy padláson talált un. veteránkalap töltötte be. A kép egyébként nem a csö-ség, hanem a siófoki fürdőbiztos ellen irányult, ki akkoriban szabályozta úgy a nők, mint a férfiak által viselhető fürdőruhákat.

Az alábbiakban emlékeim gazdag tárházából egy olyan kedélyes történetet ismertetek, mely a fent 1.) és 3.) alatt említettekhez igazolja...

1928. aug. elején — mikor a jör-ök még valóban posztóruhában teljesítették a fü. szolg-ot — egy nem éppen elsőrangú bpesti napilapban egy Siófokot és az ottani fürdőéletet dicsőítő cikk jelent meg, melynek utolsó bekezdése azonban legjobb emlékezetem szerint így hangzott:

"Minden szép és jó volna Siófokon, ha az ember lépten-nyomon nem csendörökbe ütközne, kik a fürdőközönséget folyton molesztálják és őket a nyaralás ártatlan örömeiben zavarják. Pedig inkább sajnálni valók szegénykéik, mert fekete kalappal fedett homlokukról csurog a veriték és vastag posztóruhájukon is sötét izzadtságfoltok mutatkoznak. Így bizonyára csak az irigység beszél belőlük, hogy ők nem vehetnek részt a nyaralás örömeiben."

Az előirt kivizsgálás a cikk háttéréül az alábbiakat derítette fel:

Egy jul. végi **csüt-i** nap délelőttjén egy nyári eleganciával öltözött feltűnően csinos platinaszöke hölgy állított be a siófoki örsre, hol az öpk-nál azt a panaszt tette, hogy előbbi napon 11 és 2 óra között — amíg ő a strandon fürdött, — Hullám szállóbeli bezárt szobájának bezárt szekrényéből nyári bundáját, annak zsebében volt pénztárcába helyezett értékes briliáns gyűrűvel és 200 P. készpénzzel együtt ismeretlen tettes ellopta.

— "Egyedül lakik a szobában asszonyom?" — tette fel a kérdést az öpk.

— "Ilyenkor hétköznap igen, mert férjem igen elfoglalt üzletember Pesten, ki csak a hét végén tud lejönni, s hétfőn korán már megy vissza."

— "Feltörési nyomok voltak a záraon?" — érdeklődött tovább az öpk.

— "Nem, hiszen tudja, hogy az ilyen szekrényeken olyan gyenge zár szokott lenni, hogy azok egy rántásra kinyílnak, a szobaajtóhoz pedig a személyzetnek is van kulcsa"...

— "Szóval a személyzetre gyanakszik asszonyom?"...

— "Isten ments" — felelte elhárítólag a hölgy — "én nem gyanakszom senkire sem. Az önök dolga megállapítani, hogy ki lehetett a tettes."

— "Rendben van asszonyom. Még ma utána fogunk nézni a dolognak, s az eredményről majd értesítjük. Szabad kérnem a személyi adatait"...

A déli ebédszünetben betért a polg. ruhás állandó nyomozó jör, kinek az öpk. sok minden mással együtt azzal adta ki ezt az ügyet is, hogy a helyszíni szemlét minden feltűnés nélkül ejtsék meg, a személyzetet pedig ne zaklassák, hiszen tudhatják, hogy azok mind évek óta ott levő, kipróbált és megbízható alkalmazottak.

A jör ebéd után ezt az ügyet vette elsőnek, melynek során a helyszíni szemlét a még ebéden levő panaszos távollétében, de a személyzet jelenlétében ejtette meg, ami azonban — panaszos előadásához hiven — eredményre nem vezetett. — Utána a szobaasszonyt kérdezte ki, ki előadta, hogy panaszos a nyaralók szokásos életét éli, del. a strandon van, ebéd után lepihen 5 óra körül sétálni megy, vacsora után estélyi ruhában újra eltávozik, s rendszerint későn éjjel, sőt néha virradat után jön haza, de mindig egyedül, senki által sem kísérve.

Az utóbbiak a jv-nek igen szegyet ütöttek a fejébe, mert Siófokon mindenütt éjjel 2h-kor volt a záróra, kivéve a Casinó zártkörű játéktermeiben, hol záróra egyáltalán nem volt. Így a jör a szállodából egyenest oda-

ment, hol a játékszem mellett kis fürkékben dut-i álmát alvó főpincért felköltve, annak kikérdezéséhez kezdett:

— "Mondja főúr, szokott esténként itt lenni néha egy fiatal platinaszöke hölgy?"

— "Mi az, hogy néha" — felelte szeméit dörzsölve a főúr — "itt van az kérem minden este... azaz bocsánat, úgy rémlik, mintha tegnap nem láttam volna"...

— "Szóval kedden este itt volt... S mit gondol főúr, nyert, vagy vesztett."

— "Vesztett kérem, az utolsóig vesztett"...

— "Honnan tudja ily biztosan főúr?"

— "Én ne tudnám?... Hiszen háromszor is hozzám fordult kölcsönért... Harmadszor ugyan már nem adtam neki, nehogy azt is elveszítse, de kétszer azért segitettem rajta 250-250 Pengővel."

— "Csak úgy puffra?"...

— "Hát minek néz engem a törzs ur?... Gondolja, hogy vagyok én egy messüge (hülye), hogy csak úgy puffra adjak, s aztán meglógjon a pénzzel... Persze, hogy zálogot kértem tőle, mire először a nyári bundáját kanyarította le válláról, aztán pedig a briliáns gyűrűjét húzta le az ujjáról."

— "Itt vannak ezek főurnál?"

— "Itt kérem, hiszen máig sem váltotta ki... De nehogy elvegyék tőlem, mert akkor sohasem látom a pénzem"...

— "Dehogy vesszük főúr, hiszen nincs itt semmi bűnügy... Csak írja alá ezt a kis jegyzéket, ami éppen arról szól, hogy főurnál hagytuk ezeket."

Járőr ezután folytatta a rábizott ügyek elintézését, majd vacsorára újra betérve az örsre, jelentette az eredményeket az ökp-nak, ki ezek közül az említett érthető bosszankodással fogadta. Büntető jogszabályaink ugyanis az ily hamis feljelentésekre nem tartalmaztak intézkedéseket, mert a Kbtk. a hatóság félrevezetését csak akkor büntette, ha az harangok félreverése, vagy másnemű vészir jelzés által történt. Így a hamis feljelentő ellen csak akkor lehetett eljárni, ha az panasza során valakit meggyanúsított, ami határozatlan formában magánindítványra üldözendő rágalmozás, határozott formában pedig hamis váddá minősült. A mi panaszosunk azonban — mint láttuk — óvakodott bárkit is gyanúsítani. Az öpk. azonban nemcsak karakán ember és leleményes csendőr volt, hanem a humor iránt is volt érzéke, így pár pillanat múlva már feltette a kérdést a jv.nek:

— "Kiértésítették már a panaszost az eredményről?"

— "Még nem thts. ur, hiszen sok más elintézni valónk is volt."

— "Helyes!" — mondta felderült arccal az öpk. — "Most vacsoráznak meg, de utána jöjjenek be újra, s akkor majd megbeszéljük a dolgot."

Szombat dut. szinte óránként futottak be Siófokra a "bikavonatok" Bpestről, s ezen a szombaton a polg. ruhás nyomozó jör tagjai is ott sétál-

gattak a várakozó közönség között a perronon, hideg közönnyel menve el az ott levő egyenruhás 1 fős jör mellett, ki szintén nem látszott tudomást venni róluk. Az 5 és 6 óra tájban befutó vonatoknál még hiába vártak, de a 7 órai érkezése előtt néhány perccel végre megjelent a perronon az általuk még nem ismert, de az öpk. által pontosan leirt platinaszöke hölgy, mire azonnal közelébe férköztek. Pár perc múlva aztán befutott a vonat is, melynek egyik kocsijából egy jömegjelenésű fiatal ember szállt le.

— "Aranyom, drágám, csakhogy megjöttél" — ugrott nyakába a platinaszöke hölgy oly hevvel, hogy közben bal alsó lábszára is hátrafelé lendült.

— "Csókollak angyalkám. Remekül nézel ki. Valóságos szerezcsen lettél. Hogy telik az idő?"

— "Nagyszerűen drágám... Volt ugyan egy kis balhém, de hát az semmi"...

— "Ne mond... Talán csak nem kezdett ki Veled valaki?"...

— "Ugyan már, hová gondolsz?... Biztos magadból indulsz ki te gonosz. Ne izgulj, egészen más eset... Majd elmondom, csak menjünk ki a tömegeből."

A fiatal pár a sineken kívüli szűk uton a kijáratig sorompóig menve, s ott a fü. telepre betérve, a Sió és Hullám szállók felé vette útját, a jör tagjai pedig mindenütt nyomukban. Mikor aztán a telepen egy csendesebb helyre értek, a férj szóba hozta a dolgot.

— "Mondjad már angyalkám, mi volt az a balhé?"

— "Hát képzeld mi történt velem... Szerdán mig a strandon voltam, valaki kinyitotta álkulccsal a szobám, s a szekrényből elvitte a bundámat a zsebemben levő pénztárcámmal, s az abban volt briliáns gyűrűmmel és 200 Pengőmmel együtt"...

— "Nohát ez szörnyü"...

— "Bizony hogy szörnyü... Képzelheted rettenetes helyzetemet. A ridikulömben volt ugyan még néhány vacak Pengőm, így a strandra azóta is ki tudtam valahogy menni, s a szoba is ki van holnapig fizetve, de enni már csak hitelre tudtam az étteremben, mit a főúr mint itt lakótól el is fogadott, de tudod, hogy az ember hitelre restel sokat rendelni, így valószínűleg éhezem azóta."

— "Oh szegénykém, szegénykém"...

— "Szó szerint az... De ugye Te most elrendezel mindent, s egy kis pénzmagot is hagysz itt újra?"

— "Természetes drágám... De mond, miért nem mentél el a rendőrségre?"

— "Mi az, hogy rendőrség? Azt hiszed Pesten vagy, ahol rendőrök vannak?"

— "De valami ilyesfélék csak itt is vannak?"...

— "No igen, a csendőrök, de ezek csak olyan falusi mihasznaandrá-

sok, kik a cigányokhoz, meg a kocsmai verekedésekhez talán értenek, de nem az én esetemhez.”

— “Mégis legalább azokhoz kellett volna menned.”

— “Voltam is, rögtön másnap, s a vezetőjük meg is ígérte, hogy még aznap utána néznek, s az eredményről értesítenek, de mindeddig semmi... Mondom aranyom, kétbalkezesek ezek, kik nem értenek az ilyesmihez.”

— “Holnap mégis érdeklődni kéne náluk”...

— “Kár a benzinért apukám, hiszen holnap vasárnap, mikor azok délig hevernek, vagy templomban ájtatoskodnak... De hagyjuk ezt már, fő hogy itt vagy. Öltözzünk most át a szobámban, s menjünk végre jó vacsorát enni”...

A jór tagjai úgy gondolták, hogy eleget hallottak, így a parkba bekarolyodva, vissza indultak az örs felé. A házaspár pedig a szobában vacsorához öltözött, s a platinaszőke hölgy a tükör előtt állva utolsó simításait végezte magán, mikor kopogtak az ajtón, melyen jólszabott kimenőruhában, s kézben tartott fehér keztyűvel az öpk. lépett be.

— “Asszonyom, nagy örömhirt hozok. Megvan a bunda”...

— “Szent Isten... Hát hol találták meg?”...

— “Ott tetszett felejteni asszonyom még kedd este a Casinóban az egyik szék támláján, de a főpincér magához vette, kinél egy kis jutalom ellenében bármikor átvehető. A zsebében benne volt a tárcsa, s abban a gyűrű is, mi a főurnál — persze ismét egy kis jutalom ellenében — szintén átvehető. Pénz sajnos nem volt a tárcában, de a főúr erről is felvilágosítást tud adni. Így tehát” — fordult az öpk. a férj felé — “sziveskedjenek még ma este a Casinóba elfáradni, s ott átvenni az említett tárgyakat, mert mi a magunk részéről ezzel befejeztük az ügyet.” —

Az öpk. ezután mosolygós udvariassággal köszönt, s eltávozott, de az ajtó becsukása közben még látta, hogy a platinaszőke hölgy magasra tartott kezekkel értelmetlen szavakat kiáltozva zuhant rá az ágyra.

A v. ügyeleti járőr jelentése szerint a fiatal pár már a másnap reggeli vonattal elhagyta Siófokot. A platinaszőke hölgynek azonban Pesten volt egy újságíró ismerőse, így került tehát be a kérdéses cikk a lapba.

A kivizsgáló jelentés természetesen csak röviden tárgyalta mindezt, de az úgy is elég volt ahhoz, hogy az illető lapban a sajtótörvényben előírt 30 napon belül megjelenjen a Csendőrség Felügyelőjének helyesbítő nyilatkozata, mely szerint “A m. kir. csendőrség szolgálatát miként mindenütt, úgy Siófokon is a fennálló törvények, szabályok és utasítások szerint látja el ruházatát pedig az arra illetékes minisztériumok határozzák meg.” —

Enyingi.

A MAGYAR SZENT KORONARÓL

írja

Pekár Gyula „A TALIZMÁN” című könyvében

“A magyar Szent Korona szentség; felsőbb titkok és hatalmak foglalata... fogható, de soha közhalandótól meg nem érinthető szimbólum... a többi korona holt arany; a magyar Szent Korona élő Valaki, aki szent hatalmával élteti az alatta lévő királyt. Élő, eleven, legnagyobb magyar Valaki... igazában Ő uralkodik. Ő az igazi király, a soha meg nem haló Örök Király! Kicsi és mégis nagy; elfér egy ország alatta, a szentistváni Nagy-Magyarország, s az Ő aranyabroncsa, ez országnak a meg nem csonkítható örök határa, melyet ezer év óta Ő tart össze épügy, mint ahogy együtt tartja, magában egyesíti az állami élet három egymást kiegészítő nagy hatalmát, a királyi, a törvényhozási és a kormányzati hatalmat. Aki-nek homlokát Ő érintette azt megszenteli, aki avatatlan utána mer nyulni, az elkárhozik... Ezer év folyamán hányszor elveszett... azért mindég csak újra megkerült, a Gondviselés akaratából ismét visszajött. Itt van, várja... akit megszenteljen, addig is mint örök király... uralkodik, s aranyabroncsával tovább örzi a szentistváni szent határokat!... ez a Szent Korona... ez a magyar élet, a magyar örökkévalóság szent foglalata. Ha ennek a tanát nem tudjátok, se a magyar bánat, se a magyar élniakarás emberfeletti erejét soha ki nem számíthatjátok!”

Érdemes ezeket felidézni! Mert ne feledjük, így gondolkozott a Szent Koronáról — nagyon kevés kivétellel — minden magyar, amíg szép, nagy, erős, katonailag is jelentős tényező volt Hazánk, a Monarchia alatt pedig a 3-ik nagyhatalom!

A Szent Korona tana azonban ma is csak azokban halványult el, vagy veszett ki még az emléke is, akiknek magyarsága, nemzeti érzése és hazaszeretete is csökkent. Azokból a könnyen befolyásolhatókból, akik annak jelentőségét, szerepét és 1000 évig tartó összefogó erejét nem ismerték fel, vagy nem akarnak annak különösebb jelentőséget tulajdonítani, akik csak elavult hatalmi jelvénynek, vagy csak egy főúri ékszernek tekintik azt.

Szálljunk magunkba magyarok és ne bántsuk soha a mi tradicionális nagy nemzeti értékeinket!

A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG KÖZLÉSEI.

Válaszok. L.B.-nak. Köszönetünk mellett közöljük, hogy a postázást kívánsága szerint fogjuk intézni. V.B. és B.J. régi segélyezettünk. Özv. D.M.-nak kérése szerint husvétra küldtünk segélyt.

B.B.-nak. Kérését nem tudjuk teljesíteni, mert D.I.-nak küldött E.É.-nk visszajött azzal, hogy régi címéről ismeretlen helyre költözött. Ha jelentkezik, értesítést adunk.

H.J. Helyesen érzékeli levelében, hogy az 1 \$-os minimális hozzájárulási díj nem a tehetőseknek lett megállapítva, hanem akik szűkös körülmények között élnek. Kérését-índokait alapján-méltányoljuk, s lapunkat ezután is megkapja ajándékként. A küldött címetek köszönjük.

Üzenetek. A.B.-nak. Lelkes sorait nagyon köszönjük. Teljesen egyetértünk azzal a megállapításával, hogy a helyes irányzatú sajtó révén sok szépet és jót lehet tenni, s ennek a továbbikban is igyekszünk megfelelni.

S.I., N.F., SZ.A. bajtársainknak nagyon köszönjük a lapunk érdekében kifejtett lelkes tevékenységüket. Felemelő öröm látnunk, hogy vannak Bajtársaink, akik a Testületünk hagyományait nemcsak szívében őrzik, hanem azoknak az emigrációban történő ébrentartása és ápolása céljából odaadóan dolgozni is tudnak.

Közlések. Köszönettel vettük és jóleső érzéssel közöljük az alábbi elismerő sorokat:

Özv. MOHÁCSY Lajosné írja: "...örömmel üdvözlöm az E.É. megjelenését... hálás köszönet a figyelemért... minden sorát szeretettel olvassuk fiammal, ami a múlt édes-bus emlékeit eleveníti fel bennünk és hiszem, hogy boldogult férjem áldólag nézi odafentről a lap megindítását, munkásságukat és a lap további fejlődését."

FÜRY Lajos írja: "...igazán örülök, hogy megvalósult az elgondolástok és megjelent a régen várt lap. Mind megjelenési formájában, összeállításában és tartalmában kitűnő és szép munkát végeztetek. Adja Isten, hogy nemes munkátoknak meg legyen az eredménye a magyar nyelv, kultúra és összetartás ápolása terén az emigrációban."

BURJÁN Gyula írja: "...őszinte örömmel vettem az izléses Értesítőt. Jólesően szemlélem a címképet... érzések keltek fel lelkemből és szőttem a CSENDŐRHIVATÁS holnapját. Méginkább örültem a benne lévő írásoknak. Valóban, vetületei a MAGYAR CSENDŐRNEK, — akinek hivatása volt a NEMZET védelme... adjon az Isten erőt, hogy a munkát tovább végezve, a 44-es történelmi "lecke" után... újból a jogrend és magyar népünk védelmezői lehessetek testületileg... ezt a "jövöbeni" hivatást ápoljátok és készüljétek fel erre szellemileg, lelkileg és szervezésileg egyaránt!"

(A 20-ik oldal folytatása)

Dr. K.I. "...Az E.É.-nek igen megörültem és nagy szeretettel fogadtam, Lapunknak, — mert mi kanadai csendőrök is magunkénak valljuk, — nemcsak a nivója fogott meg, de a tartalma és terjedelme is, ami lehetővé teszi, hogy az egész világon szétszórt bajtársakat közelebb hozza egymáshoz... hogy részletesebben tudjunk egymás életéről... hogy a hazafias gondolatot, a csendőr-eszményt ébren tartsa... hogy nemcsak a szakmai, hanem a világnézeti együvértartozás tudatát is a legmesszebbmenően fenntartsa, elősegítse és erősítse. További sok sikert kívánok!"

Sz.J. "...a közelemben lakó bajtársaknak szétszórtam az E.É.-t. Most látom, hogy keveset kértem, de nem baj, míg pótlás jön, kézzől kézzel járnak. Az egyöntetű örömet és elismerést összegyűjtve, itt továbbítom."

K.G. "Az E.É. 2. sz.-ban olvasott szebbnél szebb elismerésekkel egyetértve én is gratulálok! Nemes munkátokra méltán büszkék lehettek!..."

Családi események. Borgóy Esztert eljegyezte Bay Ádám (Cleveland). A szombathelyi cső. ker.-nél szolgált, — 1956-os szabadságharcos bajtársunk Tóth Kálmán feleségül vette Schmidt Magdolnát ez év febr. 13-án Maryland államban. Ág. év. templomban tartották az esküvőjüket. Szeretettel kívánunk sok örömet és boldogságot!

Helyesbítés. A 2. sz. E.É.-nkben 2 értelemzavaró hibát helyesbítünk. A 9. o-n a 10 sorban "Fehérlő", a 12. o-n a 2. sorban "örmestert" a helyes.

Kérelem. Lapunk korlátozott terjedelme nem engedi meg, hogy a be- küldött cikkeket azonnal hozzuk. A sürgetőktől türelmet kérünk.

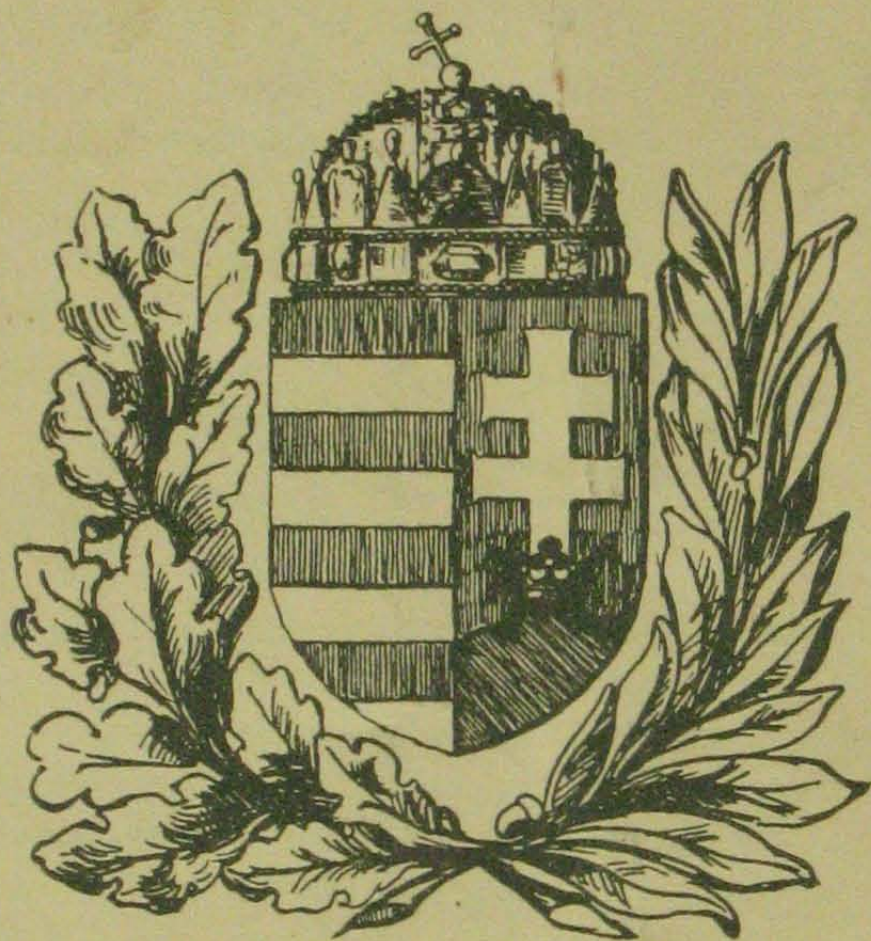
Bajtársainknak kellemes szabadságot és nyaralást kívánva
küldi üdvözlését
a szerkesztő bizottság.

EGYESÜLETI ÉRTESÍTŐ

Kiadja: a Magyar Csendőrök Családi Közössége

Szerkeszti: a Sajtó és Szerkesztő Bizottság

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!*

Ámen.